

PHỞ BẺNG

(Thay mô tả từ phân tử)

Năm đó, sau 75, mô tả lần Ca nh về Dalat có ghé nhà tôi ở đường Đào Duy Từ (Đốc Nhà Bò). Hăn rủ tôi đi ăn phở. Và hăn muốn ăn phở Bẻng. Tôi nói bây giờ có những tiệm phở khác ngon hơn, nhưng hăn mô tả mồm c đòi ăn cho được phở Bẻng.

Tôi biết trong tâm trí hăn vẫn còn hình ảnh ông chủ tiệm thấp lùn, lúc nào cũng mày râu nhẵn nhụi, mái đầu tóc hoa râm luôn dính liền với chiếc mũ feutre, ngay cả lúc đang đứng mức phở ra tô. Chắc hăn vẫn chưa quên cái phong thái nhàn nhã của ông, không vội vã dù khách đông, không bực dù có ai đòi phở, lúc nào cũng chậm rãi, chăm sóc từng tô phở trước khi nó đến tay khách. Ngay cả khách nào vào tiệm ông cũng có cảm tưởng được ông chủ dành cho sự chăm chút chu đáo. Ngoài cái cung cách điềm đạm, vui vẻ, và sự sạch sẽ tuyệt đối còn có chất lãng mạn tô phở thơm phức. Thỉnh thoảng đây cũng tạo nên mô tả khung cảnh đặc trưng của tiệm ông: không ai to tiếng, không ai đi ghế chỗ này qua chỗ khác, không ai đi la cà ồn ào. Tất cả đều ăn mặc lịch sự như cái lịch sự hằng ngày trong thành phố nhỏ rất Tây này. Tất cả như đã lặp trình để tạo nên mô tả hình ảnh đẹp của mô tả góc Da lat mà không cần nhiều khoa trương hay màu sắc chói chang.

Thông thường, tâm trí con người, nhất là lớp người mới lớn còn trong tuổi thanh xuân, dễ dàng ghi nhận một hình ảnh, âm thanh “hay hay” nào đó, một thói điếm nào đó, trong một không gian nào đó. Và hình ảnh, âm thanh ấy ngu quên trong ký ức rất lâu, nhiều năm, cho đến một hôm, bỗng nó bị đánh thức và người ta chợt cảm thấy vô cùng lưu luyến những kỷ niệm xưa và có cái gì rất lạ trong lòng thôi thúc bạn phải tìm gặp lại những thói ấy. Bạn Cảm nhận cuộc tôi là một con người như vậy.

Sau 75, miền Nam mới thay đổi: tiếm phẩm Bằng đã thay đổi điếm, cung cách phục vụ khác, thói khách bày gi phân đông là những con người hoàn toàn xa lạ, mà như ai nấy ăn cho xong rồi đi.

Khi tôi đi bạn Cảm nhận đến đây, ngay ngoài cửa, mắt tôi đã thấy ngay điều mà tôi muốn tránh: đôi chân bàn, giếm lối đi, những cuộc giấy vệ sinh vãi khắp nơi, trông mà nhảm. Bên cảm nhận những người đang yên lặng ngồi ăn, những người khác kê thì dùng giấy lau điếm, lau miếm, kê thì xé giấy lau mặt bàn còn loáng mỡ hay lau ghế ngồi bị bạn, thậm chí có người hi mũi rồi vứt xuống đất. Một cái sần nhà đây giấy trắng chẳng khác một nhà vệ sinh công cộng giếm phố.

Sau khi đi Bacc II, Cảm nhận qua Thu y Sĩ học và lập gia đình bên đó. Tôi ngại đi bạn đến đây vì s cảm nhận nhếch nhác trong tiếm này. Những Cảm nhận làm như không thấy gì, vẫn bình thản bước vào, đi lên đồng giấy bạn mà đi. Hấn kéo ghế, gọi phẩm ngồi ăn tí nh queo. Hấn cũng chẳng thấy s khó chịu của tôi. Tối hôm đó, Cảm nhận mời tôi đi ăn tối nhà hàng cơm nhiều cảm nhận hồ Xuân Học. Hấn đem chuyện đi ăn phẩm Bằng ra khoe với bạn. Chiếm Cảm nhận hỏi: Phẩm bày giếm có còn học giếm ngày xưa không?

Cảm nhận nói: Chắc hẳn là không bằng ngày xưa. Hồi xưa ông chủ đích thân nấu phẩm; miếm thì bày giếm không mêm như miếm thì bày giếm; phẩm bày giếm cũng không ngọt bằng phẩm ngày xưa. Trong quán hôm đó toàn người Dalat nên ai cũng quen, ngồi vào bàn nào cũng có người trò chuyện, tự nhiên ăn thấy ngon miếm.

Tôi hỏi: Vậy là chuyện này về Dalat ông toạ người nguyện rồi chứ gì?

Cảm nhận cười: Đúng vậy. Lân này mình chỉ muốn về Dalat điếm ăn một phẩm Bằng. Và sáng nay mình đã làm được điều đó.

Tôi ngạc nhiên không nghe thấy dù chỉ một câu than phiền rất nhẹ.

Tôi chợt nhớ chuyện một người Việt xa quê học nhiều năm. Trong tâm trí anh lúc nào cũng mơ ước một ngày trở về quê nhà. Và ngày đó đã đến. Việt kiều đầu tiên anh đi làm sau khi đã t chân xuống sân bay Tân Sơn Nhất là kêu taxi cha mẹ ngay ra trung tâm thành phố, vào tiệm, kêu một ly trà đá, ngã lưng ngồi ngắm nhìn xe cộ ngoài đường. Chỉ vậy thôi.

Ngày còn học Lycée Yersin, hai đứa tôi chơi thân nhau vì nhiều lý do: Học cùng lớp, có cùng sở thích. Không nhớ rõ hồi ấy học lớp mấy, một hôm hai đứa nháy nhau xin ra ngoài và xuống dưới nhà để xe. Phân đồng học trò đi xe đạp phổ biến đi bộ. Xe đạp thì móc vào vách, la không có nhiều xe gắn máy nên nhà chơi rất rông. Hôm ấy ngoài hai đứa tôi còn có vài đứa khác nữa, kẻ ca con cụa lão suyê-t-gê. Một tên quen gọi tôi giám thị (surveillant general) như thế. Cũng như hai đứa tôi, một nó thỉnh thoảng lấy cớ xin ra ngoài đi toa-lét để xuống đây hút thuốc. Những năm 50, Dalat ít người, thời tiết thoáng rất lạ nên đàn ông hầu như ai cũng hút thuốc. Ngoài Melia vàng rất nặng, Bastos xanh, Bastos đỏ là hai nhãn hiều thông dụng của người Dalat sành điệu. Nó đắt mà không thua gì thuốc Gaulois của Pháp. Bất cứ lúc nào, bất cứ đâu, điếu Bastos trên môi sẽ chia sẻ bất cứ cái lạ nh và nỗi cô đơn dù bạn lang thang qua những góc phố tối át, những con đường vắng tênh, hay ngồi thu mình trong góc quán cà phê Tùng, hay trầm ngâm với quyển livre de poche trên tay. Không những người nghèo hút Bastos mà cả những đại gia như ông Lưu Hộ ký, ông Đức Xuân Long, ông Võ quang Tiêm cũng rít Bastos. Hình ảnh một chàng trai, hai tay thọc sâu vào túi par-dessus, đầu để trần, lăm lăm đi dưới mưa, phì phèo điếu thuốc lá trên môi trông thật lãng mạn. Bất cứ lúc nào người lớn, chúng bắt đầu tập hút thuốc.

Ca nh lấy điếu thuốc trong túi ra, vuốt cho thẳng rồi châm lửa thẳng đứng bên ca nh, hít một hơi rồi đưa qua cho tôi. Mọi tập thể nh với khói thuốc nên có thẳng ho lộ n ruột, ói ra máu t xanh máu t vàng; có thẳng máu t mày tái xanh, chóng mặt, hai chân run lấy bẫy, đứng không vững, pha i ngồi bê t xuống đất. Thành linh lão Suyê-t-gê đầu hiều n ra. Ca một n vôi vàng tìm đường biển đi cho thật nhanh. Có đưa đi loạng ng choạng nh người say rượu.

Khi được tin Ca nh đã ra đi, nhiều cảm xúc lẫn lộ n choáng ngợp tìm tôi. Mọi hôm nào cùng nhau đạp xe đạp lên dốc Địa Đ, đứng trước công trường chờ anh concierge xi-cá-que từ giờ mở công, hoặc cùng ngồi pre'au ngắm các người đi học về chiều từ cái xe bus ngoài sân bước ra và diễn hành ngang qua trước mắt, một con trai như làm giám khảo một cuộc thi hoa hậu, dành em này cụa tao, em kia cho mày... Rồi bây giờ tuôi giận đất xa rời, mỗi ngày đếm lại bạn bè, tôi không kho i ngấm ngủ trước những mất

mát diễn ra tng ngày, nh thể mo i ng i đều pha i đi đến cuối con đ ng số ph n.

c gì gi này tôi đ c đã t tay lên áo quan cu a ba n, thấp cho ba n mô t cây nhang và câu nghi n cho ba n an vui n i cõi vnh hằng. Nh ng trong nôi tiếc th ng vô ha n, tôi muốn ba n nghe tôi âm thâm tiếc nuối: “Rôi đây còn ai nhc tên nh ng quán ph Bng Đa la t mô t th i xa x a?”

C u Đ t

(Saigon 04.7. 2012)

Trường Lycee Yersin

